

DİSİPLİNLER ARASI SINIRLARIN BULANIKLAŞMASINDA SOSYAL İNOVASYONUN ROLÜ

Mustafa KAYA¹

Öz

İçinde bulunduğumuz zaman diliminde bilgiye ulaşmaktan ziyade bilginin organizasyonunda bir problem yaşanmaktadır. Bilginin doğru bir şekilde kullanımında, tutarlı ve etkili bir biçimde ifade edilişimizde sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bu çalışmada ise bilginin organizasyonunda yaşanan sorunlara yönelik geliştirilen bir kavram olarak sosyal inovasyon tartışılacaktır. Sosyal inovasyon, bilginin farklı disiplinler arasında kullanımını sağlayan aracı bir role sahiptir. Nitekim bu kavram ile disiplinlerarası çalışma anlayışı zenginleşerek iş geliştirme ve bilgi üretimi nitelikli bir duruma doğru evrilebilir. Etkili bir modelleme tarzı belirlenerek bilginin anlaşılabilirliği ve çeşitliliği sağlanabilecektir. Sosyal inovasyonun kavram olarak geliştiği bölge olan Silikon Vadisi, bilginin ticarileşmesinde en önemli rol modellerdendir. Bu anlamda sosyal inovasyon kavramı, bilginin çoklanabileceğini, farklı disiplinlerin bilgiyi geliştirmede etkili bir rol oynayabileceğini insanlara kanıtlamak istemektedir. Sosyal inovasyonun odağa alındığı bu çalışmada, disiplinlerarası geçişkenliğin artmasının, disiplinlerin anlamına etkisi irdelenecektir. Özellikle sosyal bilimlerdeki disiplinlerarasında sosyal inovasyon sınırları bulanıklaştırırken, her disiplin kendi anlamsal çerçevesini korumakta mıdır? Dolayısıyla bu çalışmada nicel araştırma yöntemi içerisinde yer alan içerik analizi tekniği kullanılarak, farklı disiplinlerde görev yapan akademisyenlerin 'Sosyal inovasyon' hakkında hazırladığı 8 çalışma üzerinden içerik analizi yapılmıştır. Bu analiz neticesinde, farklı disiplinlerin sosyal inovasyon ile ilgili yapılan çalışmalarda disiplinlerin kendi sınırlarını şeffaflaştırarak açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Disiplinlerarası
Sınır
Sosyal İnovasyon
Bilginin Organizasyonu

Makale Hakkında

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi : 04.01.2025
Kabul Tarihi : 28.03.2025
E-Yayın Tarihi : 15.10.2025
DOI : 10.58702/teyd.1613394

¹ Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, e-posta: mustafa.s.kaya42@gmail.com, ORCID 0009-0005-4040-9032.

THE ROLE OF SOCIAL INNOVATION IN THE BLURING OF INTERDISCIPLINARY BOUNDARIES

Abstract

In the current era, the primary issue is not access to information but rather the organization of information. Challenges arise in the proper utilization of knowledge and in our ability to express it consistently and effectively. This study discusses social innovation as a concept developed in response to the problems encountered in organizing information. Social innovation plays an intermediary role that enables the use of knowledge across various disciplines. Indeed, through this concept, the interdisciplinary approach can be enriched, potentially leading to more qualified knowledge production and improved business development processes. By establishing an effective modeling approach, the comprehensibility and diversity of knowledge can be enhanced. Silicon Valley, the region where the concept of social innovation has evolved, stands as one of the foremost role models in the commercialization of knowledge. In this context, the concept of social innovation seeks to demonstrate that knowledge can be diversified and that different disciplines can play a significant role in advancing knowledge. Focusing on social innovation, this study examines how increased interdisciplinary permeability affects the meaning of individual disciplines. Specifically in the social sciences, while social innovation tends to blur the boundaries between disciplines, a key question arises: do individual disciplines still preserve their own semantic frameworks? Accordingly, this study employs the content analysis technique, which is a part of the quantitative research methodology, to analyze eight academic studies on social innovation conducted by scholars from different disciplinary backgrounds. The findings of the analysis reveal that, in works related to social innovation, various disciplines tend to render their boundaries more transparent while still engaging with the concept from within their own frameworks.

Keywords

Interdisciplinary
Border
Social Innovation
Organization of Knowledge

Article Info

Research Article

Received : 04.01.2025
Accepted : 28.03.2025
Online Published : 15.10.2025
DOI : 10.58702/teyd.1613394

Kaynakça Gösterimi: Kaya, M. (2025). Disiplinler arası sınırların bulanıklaşmasında sosyal inovasyonun rolü. *Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 6 (3), 387-412.

Citation Information: Kaya, M. (2025). The role of social innovation in the blurring of interdisciplinary boundaries. *Journal of Society, Economics and Management*, 6 (3), 387-412.

GİRİŞ

Sosyal inovasyon kavramının tarihsel gelişimine baktığımızda yenilik, yenileşme kavramları üzerinden anlamını inşa etmektedir. Kelime etimolojik olarak Fransızca ve İngilizce innovation 'yenilik, icat' sözcüğünden uyarlanmıştır. Latince innovare 'yenilemek' fiilinden +tion son ekiyle türetilirken aynı zamanda Latince aynı anlama gelen novare fiilinden in- ön ekiyle türetilmiştir (Etimolojiturkce, 2024). İnovasyon kavramının inşa ettiği anlam dünyası, 21. yüzyılda farklı bir durum almıştır. Bu durumun öncesinde inovasyon kavramı ekonomi, toplumsal dayanışma gibi kavramların destekleyicisi rolünü yürütürken, günümüzde bilginin organizasyonunda önemli bir konumda olduğunu vurgulamaktadır.

Aydınlanma dönemi ile birlikte akılcılık, bilim ve bireysellik önem kazanmıştır. 19. ve 20. yüzyıllar bu düşünceyi besleyen eylemler meydana gelmiştir. Pratiklik, mekanik üretim, makinanın hayatımıza girmesi ve benzeri durumlar; insan yaşamının değişimini beraberinde getirmiştir. İnovasyonun yaşamlarımızda yarattığı en büyük değişim, insanların birbirleri için çalışabilmesini sağlamasıyla gerçekleşti (Ridley, 2020/2022, s. 16). Dolayısıyla topluluklar ve insanlar, bilimin ortaya koyduğu somut ispatlardan hareket ederek bireysel düşünce ve eylemlerini yaşamaya başlamıştır.

Sosyal inovasyona göre, yeni teknolojilerin ve yeni bilgilerin gelişmesi, insanların ihtiyaçlarını karşılamayı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla çevreye özen göstermeyi amaçlamalıdır (Stefano, 2013, s. 332). Bir kuruluşta veya toplumda inovasyon kültürü olduğunda, örgütsel davranışlar, iş ve çevre zorluklarını ve ihtiyaçlarını ele almak için yeni ürünlerin, hizmetlerin veya süreç yeniliklerinin yaratılmasını ve geliştirilmesini kolaylaştırır.

21. yüzyılda yenilikçi düşünmeyi geliştirebilmek disiplinlerarası iş birliğinin güçlenmesiyle ilişkilidir. Günümüzde bilginin çoklu organizasyonu ve ortak akıl oluşturma çabası içerisinde ilerleyen inovasyon yapma heyecanı, kimi zaman toplumsal kimi zamanda kurumsal açıdan zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu noktada inovasyonun hem kavramsal hem de eylemsel olarak sığ bir alanda kaldığı ifade edilebilir.

2000'li yılların başından itibaren ağırlık verilen sosyal inovasyon kavramına yönelik çalışmalar, disiplinlerarası çalışma ahlakı, ortak akıl kurma gibi olgular üzerine odaklanarak ilerlemektedir. Bilginin organizasyonu olarak ifade edilen bu çağı anlamamız için sosyal inovasyon kavramı gerekli bir konumdadır. Nitekim interdisipliner çalışma anlayışının gelişmesi, ortak akıl kurma ve model oluşturmak için kavramın taşıdığı anlamı bilerek hareket etmek gerekmektedir. Her ne kadar sosyal inovasyon, yenilenme olarak zihinlerde ve gündelik hayatta kavramsal olarak tanımlansa da bu kavramın yenilik, yenilenme anlamından daha fazlası olduğu görülmektedir.

Sosyal inovasyon üzerine yapılan mevcut çalışmalar genellikle belirli bir bağlam veya sektör özelinde derinleşmektedir. Örneğin kamu yönetimi literatüründe sosyal inovasyon daha çok yönetim, vatandaş katılımı ve kamu değerlerinin yeniden üretimi çerçevesinde tartışılmakta; sosyal hizmet yazınında ise birey ve toplum odaklı sosyal çözümler ve sosyal refah politikalarıyla ilişkilendirilmektedir. Sosyoloji, yönetim bilimleri ve çevre çalışmaları gibi alanlarda ise kavram, farklı ihtiyaçlara göre yeniden tanımlanarak esnek bir çerçeveye kavuşmaktadır.

Çalışmada, sosyal inovasyonun bu çok yönlü doğasını disiplinlerarası bir bakış açısıyla ele alarak literatürdeki birçok çalışmadan ayırmaktadır. Literatürdeki pek çok araştırma belirli bir disiplinde derinleşen tekil analizlere odaklanırken; bu çalışma farklı disiplinlerden sekiz akademik çalışmayı içerik analizi yöntemiyle incelemiş, her birinde yazarların uzmanlık alanları ile sosyal inovasyon yaklaşımı arasındaki ilişkiyi çözümlemeye çalışmıştır.

Çalışma bu yönüyle, sosyal inovasyonun tanım, kullanım ve anlam genişlemesini disiplinden bağımsız değil, disiplinle eşleşen bir yapı olarak değerlendirmiştir. Böylece literatürde az ele alınan 'uzmanlık alanı-kavramsallaştırma' ilişkisini merkezine alarak özgün bir değerlendirme sunmaktadır. Ayrıca çalışmanın veri kaynağı olarak seçilen makaleler hem ulusal hem de uluslararası literatürden alınarak karşılaştırmalı bir zemin oluşturmuştur. Bu da sosyal inovasyonun evrensel geçerliliğini ve bağlamsal çeşitliliğini ortaya koyma açısından önemli bir katkıdır. Araştırmada, sosyal inovasyon kavramının farklı disiplinlerde nasıl dönüştüğünü ve bu dönüşümün disiplinlerarası bir ortak dile ne ölçüde hizmet ettiğini analiz ederek hem teorik hem de metodolojik olarak literatüre yeni bir çerçeve sunmaktadır.

1. Bilginin Organizasyonu ve Disiplinlerarasılık

Dünya üzerinde insanoğlunun yaşamının başlamasıyla birlikte bilginin yayılması başlamıştır. Bilgiyi edinme, bilgiyi yayma ve araştırma insanoğluna verilen bir haslettir. Bu haslet ile insanoğlu gelişmek, ilerlemek ve daha iyi olması için yüzyıllardır çaba sarfetmektedir. Bilgi üretimi ve tüketimi her geçen gün artarken, bu bilginin anlamlı bir şekilde organize edilmesi ve farklı disiplinler arasında paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bilginin dogmatik evrenden çıkıp sınanabilir ve geliştirilebilir çevresiyle tanışan bilim insanları, bilginin ortaya çıkması ve yaygınlaşması için ciddi emekler sarfetmişlerdir. Bu noktada özellikle Aydınlanma Çağında bilim insanları, bilgiyi insanlık yararına geliştirmenin önemini keşfetmişlerdir. Bilgi, ekonominin başlıca hammaddesi ve en önemli ürünü haline gelmiştir (Ünal, 2009, s. 124). Bilginin, üretimde ciddi bir güç olarak yerini almasından sonra 16. yüzyıl itibarıyla sanayi devrimleri ile bilginin üreten güç kapasitesi artmıştır. Yıllar geçtikçe ve bilginin yayılmasının da neticesiyle birlikte, teknolojik bilgi donanımı ile yenilikçi üretim bilgisinin birleşmesi, insanlığın değişmesindeki başlıca faktörler arasında yerini almıştır.

Burada bilgi toplumunun yansımalarından ziyade bilginin organizasyonun yansımaları üzerine odaklandığı için bilginin organizasyonu olarak ifade edilen duruma açıklık getirmek uygun olacaktır. Bilginin organizasyonu; bireysel, örgütsel ve toplumsal düzeyde öğrenmenin yaşam biçimi olarak algılanmaktadır. Bilginin stratejik kaynak olarak değerlendirildiği, teknoloji kaynaklı değişim ve gelişimin hız kazandığı, küresel rekabetin yoğunlaştığı bir dönemi temsil etmektedir (Ünal, 2009, s. 126).

Bilginin organizasyonu sürecinde; bilginin mimarisi, bilginin yönetim sistemleri ve organizasyon yöntemleri kritik bir rol üstlenmektedir. Sınıflandırma, indeksleme, veri tabanı oluşturma gibi farklı organizasyon yöntemleri ve bu yöntemlerin avantajları ve dezavantajları ile bilginin elde edilmiş ve kategorizasyonu noktasında işlev kazandırmaktadır. Bilgi organizasyonunda kullanılan yapısal sınırlar ve bu sınırların önemini belirten bir çerçeve ile bilginin mimari yapısı tasarlanmaktadır. Dolayısıyla bilginin organizasyonu sürecinde yer

alan aşamalar ışığında tüm bu işlemlerin tek bir boyuttan yürütülmesinde anlaşılabilirlik, çok yönlülük ve ortak bir çerçeve belirleme durumu zorlaşacaktır.

Bu çalışmada, teknolojinin zorunlu olarak mekanik yapısının, insan kişiliğinin mekanik olmayan düşünme biçimiyle birlikte, insanın amaç ve seçimlerini anlamaya nasıl yardımcı olabileceğini içeren geçerli bir disiplinlerarasılığın mümkünlüğü (Buccola, 2023, s. 7) odağa alınmaktadır. Bilginin organizasyonunda en önemli yardımcı faktör olarak disiplinlerarasılık kavramı bulunmaktadır. Disiplinlerarasılık; farklı akademik disiplinlerin bilgi, yöntem ve kavramlarının bir araya getirilmesi sürecidir. Disiplinlerarasılık, belirli bir problemi daha kapsamlı bir şekilde ele almak için farklı bakış açılarının entegrasyonunu sağlamaktadır. Disiplinlerarası yaklaşımlar, tek bir disiplinin sınırlarını aşarak karmaşık sorunların çözümünde daha yenilikçi yaklaşımlar sunma imkânı oluşturmaktadır. Bu durumda disiplinlerarasılık, bilginin organizasyonunda faydalı bilgiyi ilgili sorun ile buluşturmanın temel yardımcı elemanı olarak görev almaktadır.

Bilginin organizasyonu ve disiplinlerarasılık, birbirini tamamlayan iki önemli kavram olarak ifade edilebilmektedir. Disiplinlerarasılık kavramı, farklı alanlardan gelen bilgilerin organize edilmesini ve entegre edilmesi gerektiğini nitelemektedir. Bu süreç de bilginin organizasyonu, disiplinlerarasılığın etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamaktadır. Bilginin organizasyonu ve disiplinlerarasılık, modern akademik, bireysel ve diğer çalışmalarda büyük bir öneme sahiptir. Bilginin etkin bir şekilde organize edilmesi, araştırmacıların ve akademisyenlerin bilgiye erişimini kolaylaştırırken, disiplinlerarası yaklaşımlar ise daha geniş ve yenilikçi çözümler sunmaktadır. Bu iki kavramın bir araya getirilmesi, akademik dünyada bilgi üretimini ve paylaşımını zenginleştirmektedir. Bu nedenle, bilginin organizasyonu ve disiplinlerarasılık konularında daha fazla araştırma ve uygulama yapılması hem akademik hem de pratik alanlarda önemli katkılar sağlayacaktır.

2. Sosyal İnovasyon Sınırları Bulanıklaştırdı Mı?

Sosyal inovasyon; sosyal bilimler, beşerî bilimler, doğa bilimleri ve teknoloji gibi çeşitli alanların yakınsamasını içerdiği için disiplinlerarası sınırların bulanıklaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal inovasyon, karmaşık küresel zorlukları ele almak için iş birlikçi yaklaşımlara duyulan ihtiyacı vurgulayarak geleneksel disiplinlerin yeniden değerlendirilmesine sebep olmuştur. Ayrıca, günümüz dünyasında sosyal girişimciliğin ve sosyal girişimin yükselişi, sosyal değişimi ve sürdürülebilirliği yönlendirmede disiplinlerarası iş birliğinin önemini belirginleştirmiştir (Shier ve Handhy, 2020, s. 336). Doğası gereği disiplinlerarası iş birliğini içeren bir alan olan sosyal inovasyonda başarılı sonuçları elde etmek için farklı alanlarda uzmanları bir araya getirmenin gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu nedenle, sosyal inovasyon; disiplinlerin sahip olduğu sınır engellerini yıkmak ve toplumsal sorunları etkili bir şekilde ele almak için disiplinlerarası ortaklıkları ve iş birliğini teşvik etmek için bir katalizör görevi yürütmektedir. Dolayısıyla disiplinlerarası iş birliklerinin artması ve sektörler arasında ortak bir payda ve tema oluşturma konusunda etkili olmaktadır. Bu durumdan hareketle sosyal inovasyonun orkestra gibi çalıştığı söylenebilir.

Sosyal inovasyon, çeşitli paydaş bakış açılarını bütünleştiren sınırları aşan girişimleri teşvik ederek disiplinlerarası iş birliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Araştırmalar, özellikle eğitim bağlamında bu tür iş birliklerinin, katılımcılar arasında karşılıklı öğrenmeyi, bilgi

entegrasyonunu ve kolektif hedef sahipliğini geliştiren sosyo-örgütsel yeniliklere yol açabileceğini göstermektedir (Straub ve Emkhe, 2021, s. 1). Sektörler arası iş birliğinin kurgulanmasında, sosyal inovasyon önemli bir kolaylaştırıcı olarak kabul edilmektedir. Ancak spesifik etkilerine ilişkin kanıtlar sınırlı kalmaktadır (Jo ve Sally, 2023, s.155). Ayrıca, disiplinlerarası araştırma, karmaşık toplumsal zorlukların üstesinden gelmek için giderek daha fazla gerekli görülmektedir ve disiplinlerin sınırları boyunca iş birliğini teşvik eden projelere öncelik verilmektedir (Earnshaw, 2020, s. 376). Bununla birlikte, kültürel farklılıklar ve örgütsel amaçlar gibi engeller, sürdürülebilir disiplinlerarası katılımı desteklemek için stratejik mekanizmalara duyulan ihtiyacı vurgulayarak bu işbirlikçi çabaların önüne geçebilir.

Sosyal inovasyonun disiplinlerarası doğası, çeşitli bilgi sistemlerinin entegrasyonu, iş birlikçi problem çözme ve çeşitli disiplinlerin yakınsaması ile karakterize oluşturmaktadır. Araştırmalar, disiplinlerarası yaklaşımların, dil sanatları ve sosyal bilimlerde genelinde araştırmayı teşvik eden STEM SOS modelinde görüldüğü gibi, farklı konu alanları arasındaki bağlantıları teşvik ederek öğrenme ve inovasyonun uygunluğunu artırdığını vurgulamaktadır (Thornton ve Bell, 2015, s. 99). Ayrıca modern zorlukların karmaşıklığı, geleneksel disiplin sınırlarını aşan iş birlikçi bir ortamı teşvik ederek çeşitli uzmanlığa sahip ekipleri gerektirmektedir (Wooley, 2006, s. 17). Bu entegrasyon sadece yüzeysel değildir; karmaşık mühendislik problemlerini ele almak ve yeniliği teşvik etmek için gerekli olan bilgi birimleri arasındaki dinamik etkileşimleri içerir (Zi-qi ve ark., 2011, s. 147). Ek olarak, araştırma sürecinin başlarında disiplinlerarası fikirleri belirlemek, inovasyon yönetimini önemli ölçüde geliştirebilir. Çünkü bu fikirler genellikle disiplinlerarası kavramların sentezinden ortaya çıkar (Thorleuchter ve Poel, 2016, s. 1077). Genel olarak, sosyal inovasyonun disiplinlerarası doğası, hızla gelişen bir ortamda yaratıcılığı ve etkili çözümleri teşvik etmek için çok önemlidir.

Sosyal inovasyondaki disiplinlerarası iş birliğinde yaşanan zorluklar arasında farklı öncelikler, epistemolojik geçmişler ve topluluk katılımına duyulan ihtiyaçlar bulunmaktadır. Bu engellerin üstesinden gelmek, öğrenen bir zihniyet ve uygun araştırma metodolojileri gerektirir (Rhule ve Allotey, 2020, s. 3). Bu zorlukların üstesinden gelmek için etkili bir strateji, net iletişim kanalları oluşturmak ve farklı geçmişlere sahip iş birlikçiler arasında karşılıklı saygı ve anlayış kültürünü teşvik etmek gereklidir. Ayrıca çeşitli disiplinlerden farklı bakış açılarının ve metodolojilerin entegrasyonu yalnızca araştırma sonuçlarını zenginleştirmekle kalmaz, aynı zamanda karmaşık bilimsel zorlukları ele almak için daha bütünsel bir yaklaşımı da desteklemektedir. Bu bütünsel yaklaşım; araştırmacıları geleneksel birikimlerin ötesinde düşünme, bilgi yaratma ve problem çözmek için yeni yollar keşfetme yönünde desteklemektedir. Bu durum sonucunda geniş kapsamlı etkileri olan çığır açıcı keşiflere yol açmaktadır.

Disiplinlerarası çalışmalarda akademisyenler, kolektif uzmanlıklarını kullanarak çok yönlü sorunları çeşitli açılardan ele alabilir, açık diyalogu teşvik ederek ve farklı bakış açılarını benimseyerek disiplinlerin sınırlarını aşan yenilikçi çözümler için yollar açılabilir. Bu yaklaşım yalnızca sorun çözme kalitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda yaratıcılık ve yeniliğin gelişmesi için zengin bir ortam hazırlayarak sosyal etki ve sürdürülebilir değişimi teşvik eder. Dahası, ekipler içinde disiplinlerarası sürekli öğrenme ve profesyonel gelişim fırsatlarını teşvik ederek, bireyler beceri setlerini ve bilgi alanlarını genişletebilir ve daha dinamik,

uyarlanabilir bir sorun çözme yaklaşımına katkıda bulunabilir. Sonuç olarak, disiplinlerarası çalışma alışkanlığı kazanımı, karmaşık zorlukları ele almak için daha donanımlı hale gelmeyi ve alanları içerisinde çözüm geliştirme noktasında ön planda olmayı sağlayabilir.

3. Araştırma Yöntemi

Sosyal inovasyon kavramının, disiplinlerarası iş birliğini desteklerken, disiplinlerin sınırları arasındaki ilişkiye verdiği etki bu çalışmada temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu anlamda sosyal bilimlerdeki disiplinler arasında sosyal inovasyon sınırları bulanıklaştırırken, her disiplin kendi anlamsal çerçevesini korumakta mıdır? sorusuna cevabı nicel araştırma yöntemi üzerinden kurgulayacağız. Nicel araştırmalarda, pozitivist paradigmanın kuralları ve sınırları temel alınmakta ve bu sınırların dışına çıkmak kabul edilmemektedir (Garip, 2023, s. 2). Dolayısıyla çalışmada örneklem belirlenmesi ve sınırlandırılması yapılmıştır. Bu anlamda sosyal inovasyon ile ilgili 4 Türkçe, 4 İngilizce dilinde yapılan akademik çalışmanın içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmesi hedeflenmektedir.

Makalelerin belirlenmesinde en çok indirilen kategorisi dikkate alınarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra bilimsel çalışmaların bulunmasında DergiPark ve EBSCO veri tabanlarından faydalanılmıştır. Bu anlamda analiz kapsamında yazarların uzmanlık alanları ile akademik çalışmaları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi yapılacaktır.

Veri toplama sürecinde belirlenen makaleler içerisinde en çok tekrar eden kavramlara odaklanarak kavramların bağlamı ve yazarın uzmanlık alanı arasındaki ilişkinin analizi yapılarak analiz gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde her makalenin yazar(lar)ının uzmanlık alanlarına dair bilimsel terimleri, hazırladıkları akademik çalışmalarda sosyal inovasyon kavramı ile ne derecede açıklamaya çalıştıkları üzerinden inşa edilmiştir. Böylelikle, sosyal inovasyon alanında bilimsel çalışma yapan uzmanların, alanları ile sosyal inovasyon arasındaki ilişkinin değerlendirilmesini kapsamaktadır.

4. Bilimsel Çalışmalarda Sosyal İnovasyonun Tanımlanması ve Yorumlanması

Sosyal inovasyon, kavram olarak bilimsel çalışmalarda da yeni bir soluk getirmiştir. Bundan dolayı kavramın her alanda kullanılma sıklığı yıllar geçtikçe artmaktadır (Gülmez ve ark., 2020, s. 91). Kavrama dair bibliyometrik analiz çalışmalarına bakıldığında, sosyal inovasyon kavramının her geçen yıl farklı alanlardaki uzmanlar tarafından kullanıldığı görülmektedir. Bu durum kavramın her disiplinde bir karşılık bulduğunun işareti olabileceği gibi, her disiplin sosyal inovasyon kavramını kendi uzmanlık alanı üzerinden açıklamaya girişebileceği ihtimalini ortaya koymaktadır. Nitekim çalışmada analiz edilen makaleler incelendiğinde, sosyal inovasyon kavramının stabil bir tanımından ziyade her disiplin ile olan ilişkisine dair açıklamalar ile kavramsallaştığı görülmektedir.

Sosyal inovasyon, sosyal ilerlemeyi desteklemek için zorlu ve sıklıkla sistemik sosyal ve çevresel sorunlara etkili çözümler geliştirme ve uygulama sürecidir. Sosyal inovasyon, herhangi bir organizasyonel biçim veya yasal yapının ayrıcalığı veya yetkisi değildir. Çözümler genellikle hükümet, iş dünyası ve kâr amacı gütmeyen dünyadaki bileşenlerin aktif iş birliğini gerektirir (Stanford Business, 2024). Sosyal inovasyon alanında yapılan çalışmalar konusunda öncü bir kurum olan Stanford Üniversitesi, kavrama dair genel bir çerçeveyi bu şekilde belirlemiştir. Bu anlamda sosyal inovasyon kavramının eşitlikçi bir yaklaşım ile

sistematik çözüm yöntemlerini ihtiyacı olan her kategoriye uygun bir şekilde tasarlanmasında izlenecek yolun hazırlanması şeklinde tanımlandığı söylenebilir.

Tablo 1. İncelenen Akademik Çalışmaların Disiplin, Kavramsal Çerçeve ve Sosyal İnovasyon Tanımlamaları Açısından Dağılımı

No	Yazar(lar) ve Yıl	Disiplin/ Alanı	Uzmanlık	Sosyal İnovasyonun Tanımı/ Yorumu	İlgili Temalar
1	Köleoğlu vd. (2022)	Sosyoloji / Politika	Sosyal	Toplumsal dayanışma, iş birliği odaklı çözüm aracı	Dayanışma, kooperatif, neoliberalizm
2	Bekkers vd. (2014)	Kamu Yönetimi		Katılımcılık, öz-örgütlenme, kamu değer üretimi	Yönetişim, kamu inovasyonu
3	Ateş (2019)	İktisat		Sosyal girişimcilik ve kamu politikalarıyla ilişkili	Mikro kredi, e-devlet, sürdürülebilirlik
4	Terzioğlu vd. (2021)	Ekonometri / Politika	Sosyal	Göç ve sosyal sorunlara mekânsal çözüm odaklı	Göç, mekânsal analiz, sosyal hizmetler
5	Topsakal & Yüzbaşıoğlu (2017)	Kalkınma / Turizm		Sosyal değişim ve kalkınma aracı	Model önerisi, sürdürülebilirlik
6	Czerwińska & Jagoda (2024)	Yönetim Bilimleri		Toplumun yaşam kalitesini artıran araç	STK'lar, sosyal girişimcilik
7	Iftikhar vd. (2022)	Çevre Bilimleri / Siyaset Bilimi		Kapsayıcı, çok paydaşlı çözümler aracı	Katılım, politika
8	Phillips vd. (2023)	Sosyal İşletme	Girişim	Eleştirel ve çok paradigmatlı yapı	Sanat, kültür, coğrafi bağlam

Kaynak: (Kaya, 2025)²

Sosyal inovasyonlar hem amaçları hem de araçları bakımından sosyal olan yani toplumun temel ihtiyaçlarını insani ölçülerle karşılayan ve özellikle muhtaç kesimlerine avantaj sağlayan yeniliklerdir (Köleoğlu ve ark., 2022, s. 185). Durkheim'in toplumsal dayanışma teorisi üzerinden anlatılan sosyal inovasyon kavramını çalışmada ele alan Köleoğlu ve arkadaşı, sosyal inovasyonu sosyolojik terimleri kullanarak açıkladığı görülmektedir (Köleoğlu ve ark., 2022). Bilimsel çalışmalara bakıldığında, yazarların uzmanlık alanlarının çalışmada yansımalarının bulunduğu görülmektedir. Bu durumun yazarların sosyoloji ve sosyal inovasyon alanında halihazırda çalışmalarının olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Sosyolojik perspektiften açıklanmaya çalışılan sosyal inovasyon kavramı; dayanışma, iş birliği, toplumsal iyileşme, sistemik değişim gibi kavramların yardımıyla inşa edilmeye çalışılmıştır. Bu kavramlar vasıtasıyla inşa edilen sosyal inovasyonun, uygulanabilmesi için toplumsal yaşam içerisinde neoliberal bir yaşam anlayışının gelişmesi, sosyal inovasyonu güçlendirirken kitlesel bir dayanışma algısı yerine butik dayanışma algısını güçlendirmektedir.

² Makale içerisinde yer alan tablo ve şekillerin her biri yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sosyal inovasyon düşüncesi toplumun karşı karşıya kaldığı sosyal, çevresel ve ekonomik sorunları çözmeye fikrine dayanmaktadır. Sosyal inovasyon uygulamaları disiplinlerarası ve çok uluslu ağlara ihtiyaç duymaktadır. Sosyal inovasyon yeni hizmetler tasarlamak, sunmak ve sürdürmek için gerçekleştirilmektedir (Arrow, 1963, aktaran Topsakal ve Yüzbaşıoğlu, 2017, s. 567). Başka bir bilimsel çalışmada yazarlar, sosyal inovasyonu ekonomik temellere dayandırarak inşa etmişlerdir. Sosyal inovasyonun anlam kazanabilmesi için sosyal ekonomik durumun iyileşmesi ve toplum içerisinde dayanışma kültürünün gelişmesi gerektiği ifade edilmektedir. Nitekim inovasyon hakkında yapılan çalışmaların oluşturduğu literatür daha çok yönetim çalışmalarından ortaya çıksa da inovasyon sosyal süreçleri de içermektedir. Örneğin, sosyal yatırım ve sosyal sermaye literatürleri sosyal inovasyon ve ekonomik büyüme ilişkisine odaklanmaktadır (Heckman ve Navarro-Lozano, 2004, aktaran Topsakal ve Yüceoğlu, 2017, s. 566). Her halükârda sosyal inovasyonun başarılı bir vizyon geliştirmesinde, sosyo-ekonomik durumun iyi olmasının etkili olduğu vurgulanmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma için Sosyal İnovasyon ve Sosyal Hizmet İlişkisinin Değerlendirilmesi adlı bilimsel çalışma sosyal hizmet alanında uzman akademisyenlerin bir ürünü olarak çıkmıştır. Bu çalışmada sosyal inovasyon kavramı; yeni sosyal ilişkiler yaratmak ve sosyal ihtiyaçları karşılamak için yeni fikirlerin (hizmet ve modeller) uygulanması ve geliştirilmesi olarak tanımlanır (Özmete ve Akgül-Gök, 2015, s. 132). Çalışmanın tamamı incelendiğinde yazarların sosyal kalkınma, yenilik, politika geliştirme, sosyal ihtiyaçlara çözüm, yeni stratejiler, birey ve grup yaşamlarında farklılaştırma ve sürdürülebilir kalkınma kavramları çerçevesinde makaleyi dizayn ettikleri görülmektedir. Böylece sosyal inovasyon, bireylerin yaşam kalitelerine ve ülkenin refah düzeyine önemli katkılar sağlayarak sürdürülebilir kalkınmaya giden yolda itici güç olmaktadır (Özmete ve Akgül-Gök, 2015, s. 136). Toplumsal gelişimin temel noktasına konulan sosyal inovasyon, bireysel ve grupsal çabanın bir ürünü olarak tanımlanırken, sorunlara etraflıca değinip çözüm yolları bulmayı amaçladığını ifade etmektedir. Nitekim sosyal hizmet alanında çalışmalar yürüten yazarlara göre sosyal inovasyon, toplumun nabzına, sorunlara yönelik alternatif çözümler üreten bir kavram olarak konumlandırmışlardır. Makalenin tamamı incelendiğinde yazarların uzmanlık bilgisi ile sosyal inovasyona yaklaşımları arasındaki bağ sıkı bir şekilde tasarlanmıştır.

Amy PHILIPS, Rosalie LUO ve Joel WENDLAND-LIU'nun 2023 yılında hazırladığı *Shifting the paradigm: A critical review of social innovation* literatüre adlı çalışmada sosyal inovasyon kavramı, sosyal girişimcilik ve ekonomi üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Yazarların çalışma alanlarına bakıldığında, sosyal inovasyon ile ilgili birçok çalışma yaptıklarına ve bundan dolayı sosyal inovasyonun herhangi bir disiplin çerçevesinden tanımlanmasından ziyade interdisipliner bir bakış açısı ile tanımlanmasının doğru olduğunu vurgulamaktadırlar. Sosyal inovasyon araştırmaları, çok çeşitli paradigmalara dayanmaktadır; bu alan, sistemlerin karmaşıklığını kabul eden çok düzeyli perspektiflerle hem ampirik hem de kavramsal katkılardan oluşmaktadır (Philips ve ark., 2023, s. 47). Sosyal inovasyon kavramı disiplinlerin birbirleri arasındaki işleyişinde ve anlam inşa etmesinde aracı bir rol aldığı ifade edilebilir. Bu makalede ise bir paradigma değişiminde sosyal inovasyonun kilit bir rol oynadığı söylenmektedir. 21. yüzyılın bilimsel anlamda sağladığı değerler

ölçeğinde, sosyal inovasyonun bağ kurma ve bağlantı oluşturma noktasındaki önemi gösterilmektedir.

Agnieszka CZERWIŃSKA, Dominika JAGODA'nın hazırladığı *Social Innovation- A Case Study* çalışmada; sosyal inovasyonun toplumsal yaşamın iyileştirilmesinde ve kolaylaştırılması aracı bir rol oynadığı vurgulanmaktadır. Sosyal inovasyonlar, toplumun yaşam kalitesini iyileştirmek veya izole sosyal grupların ihtiyaçlarına yönelik çözümler sunmak amacıyla geliştirilmektedir (Czerwińska ve Jagoda, 2024, s. 105). Bu çalışmanın amacında belirtildiği üzere sosyal inovasyonun pratik bir imkânlar geliştirmenin bir aracı olduğu vurgulanmaktadır. Yazarların insanlık yararına teknolojik gelişmeler üzerine çalışmalarının olmasından dolayı sosyal inovasyonu insan odaklı bir yaklaşımla algılayarak yorumlamışlardır. Görüldüğü üzere bu kavram, çalışan kişinin uzmanlık bilgisi etrafında şekillenmektedir. Ayrıca net bir sınırı olmayan aksine bilimler arasındaki sınırları şeffaflaştırmaktadır. Diğer açıdan bakıldığında makalede sosyal girişimciliğin, sosyal inovasyonun yaygınlaşmasıyla değer kazanacağı vurgulanmaktadır. Sosyal inovasyon kavramının içerisinde beslediği yenilikçi düşünme, tasarım odaklılık ve ortak akıl gibi değerler, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan artı değer üretimini desteklemektedir.

Malezya Teknik Üniversitesi'nde görev yapan Hamza IFTIKHAR, sosyal inovasyonun sınırları yeniden tanımlaması üzerine bir çalışma hazırlamıştır. Bu çalışmada sosyal inovasyonun salt teknolojik bir yanının olmadığını aksine psikolojik, bireysel değerler ve toplumsal fayda üzerine de odaklandığını vurgulamaktadır. Sosyal inovasyon, toplumsal zorlukları sürdürülebilir ve kapsayıcı çözümlerle ele almayı amaçlayan bir alandır (İftikhar, 2024, s. 104). Bu anlamda sosyal inovasyon 21. yüzyıl ve gelecek yüzyılları anlamlandırmada aracı bir unsur olarak belirlemektedir. Aydınlanma Çağı ve sonrasında akla olan inancın artması bilimin kutsallaşmasını sağlarken her bir bilim dalının kendi içinde biricikliğini ifade etmiştir. İçinde yaşadığımız yüzyılda ise bilim dallarının kendi içindeki biricikliğinden ziyade iş birliği yapılmasının anlamlı değerler üretebileceği vurgulanmaktadır. Bunun içinde sosyal inovasyonun pratik sağlayacak bir alan açtığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak incelenen makalelere bakıldığında, sosyal inovasyon kavramı her makalede uzmanlık alanlarına göre farklı bir şekilde ifade edilmiştir. Fakat genel olarak sosyal inovasyon kavramının bir çözüm oluşturduğu her makalede vurgulanmaktadır. Dolayısıyla sosyal inovasyon kavramının içerisinde yaşadığımız zaman diliminde sosyal alanda yaşanabilecek herhangi bir probleme yönelik çözümler geliştirebilecek disiplinlerarası iş birliği oluşturma, ortak akıl kurma ve model geliştirme özelliklerine sahip olduğu söylenebilir.

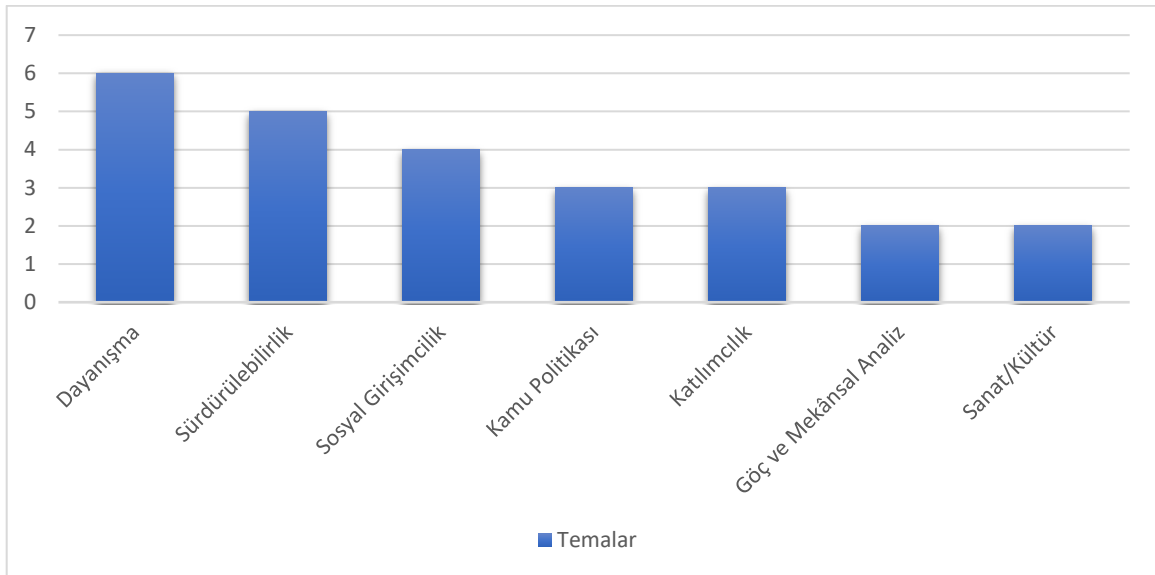
Çalışmaya başlarken temel gerekçemiz olan, *Sosyal inovasyon disiplinlerarası ilişkide etkin bir rol oynuyor mu?* sorusunu her zaman ön planda tuttuk. Analiz nesnesi olarak belirlediğimiz makalelerde bu soruyu hep ön planda tutarak değerlendirdik. Bu doğrultuda bakıldığında ekonomi alanında uzman bir bilim insanı ile sosyal çalışmalar alanında uzman bir bilim insanının bir arada çalışma üretebildiği görülmektedir. Farklı bilim alanlarında uzman kişilerin bir araya gelebileceği bir kavram olarak sosyal inovasyon; sosyal olayların açıklanmasında ve problemlere yönelik çözümlerin geliştirilmesinde etkin bir rol oynadığı görülmektedir.

4.1. Disiplinlerarası Geçişkenliğin Çalışmalardaki Görünümü

Sosyal inovasyon, disiplinlerin bir arada çalışmasını ve kavramların ortak bir kesişim kümesi oluşturmasını kolaylaştırmaktadır. Bu bölümde örneklem olarak belirlenen akademik çalışmalara dair içerik analizi açıklanacaktır. Bu minvalde her bir çalışmanın yazarının çalışma alanı ve sosyal inovasyon ile ilgili yazdığı makalenin içeriği hakkında yorumlar gerçekleştirilecektir.

Bu çalışmada ele alınan 8 akademik çalışma; yazarın uzmanlık alanı, makalenin içerisinde sosyal inovasyon kavramının kullanımı ve sosyal inovasyonun ilişkilendirildiği bilimsel alan(lar) kategorilerinde analiz edilecektir. İngilizce ve Türkçe dilinde hazırlanan toplamda 8 akademik çalışmada her yazarın sosyal inovasyonu ele alış biçimini de göz önünde tutarak kavramın kapsamının esnek bir tutum sergilemesi dikkat çekmektedir.

Şekil 1. Sosyal İnovasyon ile İlişkilendirilen Temaların Dağılımı

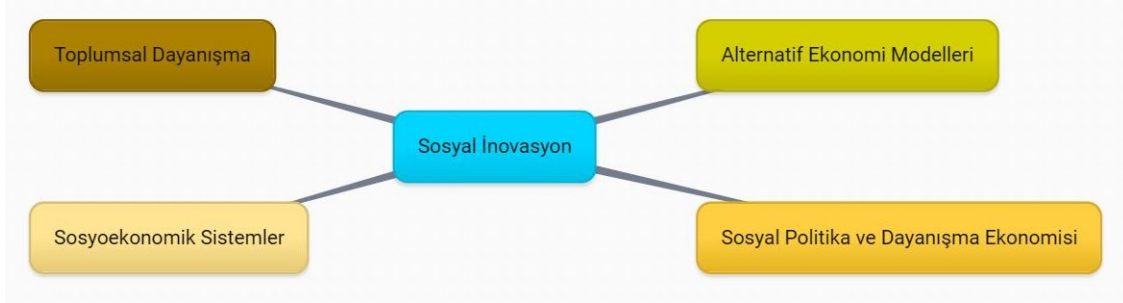

Kaynak: (Kaya, 2025)

Hazırlanan akademik çalışmalara bakıldığında; yazarlarının uzmanlık alanları ile sosyal inovasyonu bir noktada kesiştirdikleri görülmektedir. Hem yerel hem de yabancı akademik camiada sosyal inovasyon kavramının bir katalizör işlevi gördüğü ifade edilebilir. Nitekim sosyal hizmet bilimi ile ekonomi bilimi uzmanının bir araya gelerek sosyal inovasyon ortak paydasında buluşarak sorunlara akademik bir çaba harcaması sosyal inovasyon kavramının sağladığı esneklikten oluşmaktadır.

Durkheim'in *Toplumsal Dayanışma Teorisi ile Günümüz Sosyal İnovasyon Girişimleri Arasındaki İlişki: Topluluk Destekli Tarımsal Kooperatifler Örneği* (Köleoğlu ve ark., 2022) adlı akademik çalışmada sosyal inovasyon kavramı sosyal bilimci yazarlar tarafından ele alınmıştır. Bu anlamda makalede, sosyal inovasyonun toplumsal dayanışmayı güçlendirme amacına yönelik olduğunu vurgulamaktadır. İnovasyonun sosyal yönü, toplumsal ihtiyaçların insani ölçülerle karşılanması, dezavantajlı gruplara avantaj sağlaması ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmesi olarak tanımlanmıştır.

Şekil 2. Durkheim'in Toplumsal Dayanışma Teorisi ile Günümüz Sosyal İnovasyon Girişimleri Arasındaki İlişki: Topluluk Destekli Tarımsal Kooperatifler Örneği Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

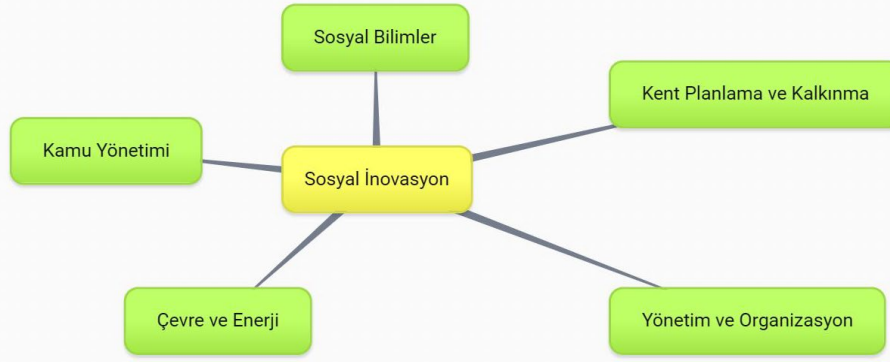
Kaynak: (Kaya, 2025)

Çalışmada sosyal inovasyon kavramı hem sosyoloji hem de ekonomi gibi disiplinlerle ilişkilendirilmiştir. Makalede ayrıca, sosyal inovasyonun toplumsal dayanışma bağlamında güçlü bir araç olduğu ve kapitalist sistemlerin bireysellik odaklı yapısına alternatif sunduğu belirtilmiştir. Sosyal inovasyonlar, üretim ve hizmet süreçlerinde yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesiyle, toplumsal fayda ve sürdürülebilirlik odaklı projeler olarak ele alınmıştır. Modern toplumlarda devletin rolünün azaldığı alanlarda, sosyal inovasyon, dayanışma ekonomisinin bir parçası olarak önem kazandığı da vurgulanmaktadır.

Yunus KÖLEOĞLU, bağımsız araştırmacı olarak belirtilmiştir ve sosyal bilimlerde, özellikle sosyolojik analizlerde çalıştığı anlaşılmaktadır. Makalenin, sosyal dayanışma ve sosyal inovasyon kavramlarının sosyolojik boyutlarına odaklanması, KÖLEOĞLU'nun bu alandaki uzmanlığını ortaya koymaktadır. Özellikle topluluk temelli kooperatiflerin toplumsal dayanışmayı nasıl yeniden şekillendirdiği üzerine yapılan analizler, sosyoloji temelli bir perspektif taşımaktadır. Ali SEYYAR, sosyal politika ve toplumsal dayanışma konularında bilinen bir araştırmacıdır. Bu makalede, sosyal politikalarla sosyal inovasyonların ilişkisini irdelemiş ve dayanışmacı ekonomi modellerine odaklanmıştır. Bu, yazarın sosyal politikanın birey ve toplum üzerindeki etkilerini anlamadaki uzmanlığını makaleye yansıttığını göstermektedir. Mehmet AYSOY, insan ve Toplum Bilimleri Fakültesinde görev yapmaktadır ve makaledeki sosyal inovasyon ve dayanışma temalarının teorik derinliği, akademik bilgi birikimine dayanmaktadır. Durkheim'in iş bölümü ve toplumsal dayanışma teorisinin modern sosyal inovasyonlarla bağlantısını kurarak, sosyolojinin klasik teorilerinden çağdaş uygulamalara köprü oluşturmuştur. Yazarların uzmanlık alanlarına nereden bakıldıysa o sayfanın linki ya da bilgisi paylaşılıp kaynak gösterilirse okuyucuların da kanyağa kolayca ulaşılması sağlanmış olacaktır.

The Social Innovation Perspective in the Public Sector: Co-creation, Self-organization and Meta-Governance (Bekkers ve ark., 2014) adlı makalede; sosyal inovasyon, toplumun ya da belirli grupların ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan, uzun vadeli ve sürdürülebilir çözümler üreten yenilikçi faaliyetler olarak tanımlanır. İnovasyon sürecinin ilerleyebilmesi için bazı özelliklerin olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu özellikler arasında ihtiyaç odaklılık, katılımcılık ve ortak yaratım, etkileşim ve oyun kuralları değişikliği, teknoloji dışı yaklaşım ve kamu değerlerinin yeniden dağılımı yer almaktadır.

Şekil 3. The Social Innovation Perspective in the Public Sector: Co-Creation, Self-Organization and Meta-Governance Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

Yukarıda bahsedilen makale yazarlarının uzmanlık alanları ile makale içeriği arasındaki ilişkiyi analiz edebilmek için öncelikle yazarların akademik arka planlarını değerlendirmek gerekir. Makale, Erasmus Üniversitesi'nden Victor BEKKERS, Jurian EDELENBOS, José NEDERHAND, Bram STEINJN ve diğer birkaç isim tarafından yazılmıştır. Yazarların geçmişteki çalışmaları ve uzmanlıkları genel olarak kamu yönetimi, siyaset bilimi, yönetim modelleri, vatandaş katılımı ve sosyal yenilikler gibi konular üzerine yoğunlaşmıştır (Erasmus University Rotterdam, t.y.).

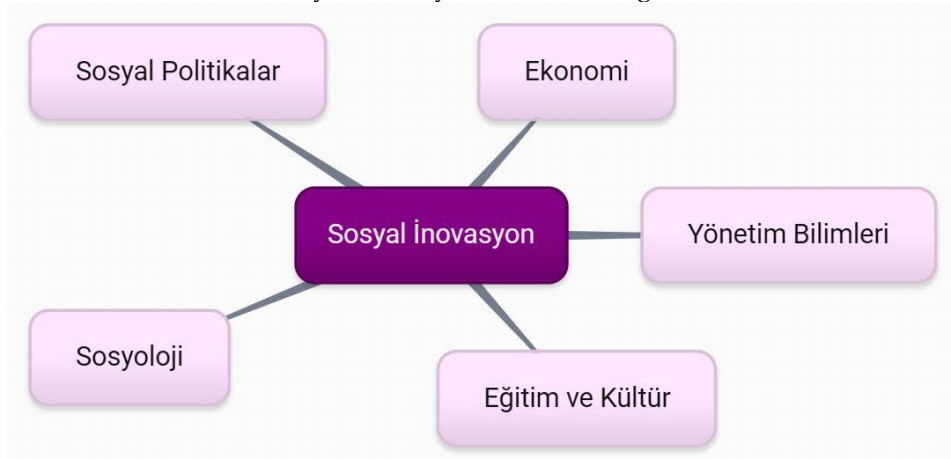
Yukarıdaki makale, sosyal inovasyonu kamu sektöründe bir dönüşüm aracı olarak inceliyor. Bu, Victor BEKKERS ve Jurian EDELENBOS gibi kamu yönetimi ve yönetim uzmanlarının özel ilgi alanlarına doğrudan uymaktadır. Kamu sektöründe yenilikçi süreçlerin nasıl işlediği ve yönetim modellerindeki değişimlerin sosyal inovasyon ile nasıl ilişkilendirilebileceği gibi konular, bu yazarların daha önceki çalışmalarının da merkezinde yer almıştır. Sosyal inovasyonun bir boyutu olarak öz-örgütlenme ve vatandaşların kamu hizmetleri oluşturma süreçlerindeki rolünü ele alır. Jurian EDELENBOS'un halk katılımı ve öz-örgütlenme üzerine yaptığı çalışmalar bu makalenin temel argümanları ile ilişkilidir (Erasmus University Rotterdam, t.y.).

José NEDERHAND, sosyal girişimcilik ve sosyal sermaye gibi konularda daha önce akademik çalışmalar yapmıştır. Bu makalede sosyal inovasyonun toplumdaki ilişkileri nasıl yeniden şekillendirdiği ve sosyal girişimcilik ile bağlarının nasıl kurulduğuna değinilmiştir. Bunun yanı sıra makaledeki kamu çalışanlarının sosyal inovasyondaki yeni rolleri, liderlik modelleri ve yönetim değişiklikleri üzerine yapılan vurgu, yazarların uzmanlık alanları ile doğrudan ilişkilendirilebilir (Erasmus University Rotterdam, t.y.).

The Social Innovation Perspective in the Public Sector: Co-creation, Self-organization and Meta-Governance adlı makale, yazarların uzmanlık alanlarına uygun olarak kamu sektörü yenilikleri ve sosyal inovasyon kavramlarının entegrasyonunu kapsamaktadır. Yazarların önceden yapmış oldukları çalışmalar, makaledeki teorik çerçeve ve pratik yaklaşımları şekillendirmiştir. Yönetim, vatandaş katılımı, sosyal girişimcilik ve kamu çalışanlarının dönüşen rolleri gibi konular, makalenin içeriği ile yazarların uzmanlıkları arasındaki güçlü ilişkiyi ortaya koymaktadır

Türkiye’de Sosyal İnovasyon ve Kamu Kurumlarında Sosyal İnovasyonun Bilinirliği adlı akademik çalışma Muradiye ATEŞ (2019) tarafından hazırlanmıştır. Makale, sosyal inovasyon kavramının Türkiye’deki kamu kurumlarında ne kadar bilindiğini ve bu alanda yapılan uygulamaların mevcut durumunu incelemektedir. Sosyal inovasyonun, toplumun çözülme sosyal sorunlarına yenilikçi ve etkili çözümler geliştiren bir yaklaşım olduğu ancak Türkiye’de daha çok Avrupa Birliği süreçleriyle görünür hale geldiği belirtilmektedir (Ateş, 2019, s. 2). Türkiye’de sosyal inovasyonun; sosyal girişimcilik, mikro kredi uygulamaları, e-devlet hizmetleri ve gönüllülük projeleri gibi örneklerle sınırlı bir şekilde ele alındığı ifade edilmektedir. Çalışma, sosyal inovasyonun kamu politikalarına entegre edilmesi ve devletin bu alanda aktif bir rol üstlenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Kavramın bilinirliğinin artırılması, uygulamaların sistematik hale getirilmesi ve sürdürülebilir bir sosyal inovasyon ekosisteminin oluşturulması gerektiği sonucuna varmaktadır.

Şekil 4. Türkiye’de Sosyal İnovasyon ve Kamu Kurumlarında Sosyal İnovasyonun Bilinirliği Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

Muradiye ATEŞ (2019) makalesinde iktisat alanındaki uzmanlığını, sosyal inovasyon ve kamu politikaları konularında ele aldığı bu çalışmada çeşitli şekillerde uygulamıştır. İktisat alanı, kamu kaynaklarının yönetimi ve kamu hizmetlerinin finansmanı konularını barındırmaktadır. Makalede, sosyal inovasyonun kamu politikalarına nasıl entegre edilebileceği, sosyal refah politikalarının sürdürülebilir hâle getirilmesinde nasıl kullanılabileceği ve kamunun bu süreçteki rolü detaylı analiz edilmiştir. Makalede sosyal girişimcilik ve mikro finans uygulamaları gibi ekonomik modeller, sosyal inovasyon bağlamında ele alınmıştır. Bu durum yazarın iktisat bilgisini kullanarak sosyal refahı artıracak yenilikçi modelleri çalışmasında değerlendirdiğini göstermektedir (Ateş, M. t.y.).

ATEŞ (2019), çalışmasında sosyal inovasyonun Türkiye’de Avrupa Birliği süreçleriyle nasıl daha görünür hale geldiğini vurgulamaktadır. Avrupa Birliği fonları, sosyal inovasyon projelerinin desteklenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu durum, yazarın kamu ekonomisi bilgisini sosyal inovasyonun finansmanı ve sürdürülebilirliği konusunda nasıl kullandığını açıklamaktadır. Yazarın iktisat alanındaki uzmanlığı, bu makalede sosyal inovasyonun ekonomik ve finansal yönlerini, kamu politikalarına etkisini ve uygulamalarını

kapsamlı bir şekilde analiz etmesine olanak sağlamıştır. Bu da çalışmayı disiplinlerarası bir bağlama oturtarak hem teorik hem de pratik düzeyde zenginleştirmiştir.

M. Kenan TERZİOĞLU, Mehmet Ali YÜCEL ve Ayhan GENÇLER'in kaleme aldığı *Sosyal İnovasyon ve Artımsal İnovasyon Çerçevesinde İç-Göç Olgusunun Dinamik Mekânsal Etkileşimi* (2021) adlı akademik çalışma iç göç ve sosyal inovasyon arasındaki ilişkiyi çeşitli boyutlarıyla incelenmiştir. Makale, iç göçün dinamik mekânsal etkilerini inceleyerek, sosyal inovasyon ve artımsal inovasyon göstergelerinin (örneğin sosyal hizmetlere erişim, girişimcilik, ihracat) bu hareketlilik üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. İç göçün düzensizliği, kentlerde sosyal ve ekonomik sorunlara yol açarak sürdürülebilir kalkınmayı aksatmaması açısından inovasyon faaliyetlerinin önemi vurgulanmaktadır. Bunun içinde 2011-2018 dönemine ait mekânsal panel veri kullanarak, göç oranlarıyla sosyal ve ekonomik göstergeler arasındaki ilişkileri dinamik mekânsal modellerle analiz etmiştir.

Şekil 5. Sosyal İnovasyon ve Artımsal İnovasyon Çerçevesinde İç-Göç Olgusunun Dinamik Mekânsal Etkileşimi Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

Yukarıdaki makalede sosyal inovasyon ve artımsal inovasyonun iç göç üzerindeki etkilerini ölçmek için dinamik mekânsal panel veri analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma, iç göçün ekonomik ve sosyal göstergelerle (örneğin ihracat, girişimcilik, sosyal hizmetlerin erişimi) olan ilişkisini analiz etmiştir. Yazar, ekonomik göstergeleri sosyal inovasyon ve göç gibi sosyal bilim konularıyla harmanlamış ve bu noktada disiplinlerarası bir bakış açısı sunmuştur. Yazarların uzmanlık alanlarına dair birikimlerini yansıtmaları, bu makalenin teorik ve metodolojik altyapısında önemli bir rol oynamış ve sosyal inovasyon gibi disiplinlerarası bir konunun daha sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanımıştır. Makale, sosyal bilimlerdeki karmaşık ilişkileri çözümlenmek için ekonometri disiplininden yararlanarak özgün bir katkı sunmaktadır.

Sosyal İnovasyon Kavramsal Model Önerisi adlı çalışma Yunus TOPSAKAL ve Nedim YÜZBAŞIOĞLU (2017) tarafından hazırlanmıştır. Makale, sosyal inovasyon kavramını tanımlayarak bu kavramın sosyal, çevresel ve ekonomik sorunları çözmek için nasıl etkili bir araç olduğunu açıklamaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak, sosyal inovasyon ile sosyal değişim arasındaki ilişkiyi ele almakta ve bu bağlamda bir kavramsal model önermektedir. Sosyal inovasyonun disiplinlerarası ve çok paydaşlı yapısını vurgulayan çalışma, bu

süreçlerin toplumsal sorunlara sürdürülebilir çözümler sunarak sistemli sosyal değişime katkı sağladığını ifade etmektedir.

Şekil 6. Sosyal İnovasyon Kavramsal Model Önerisi Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

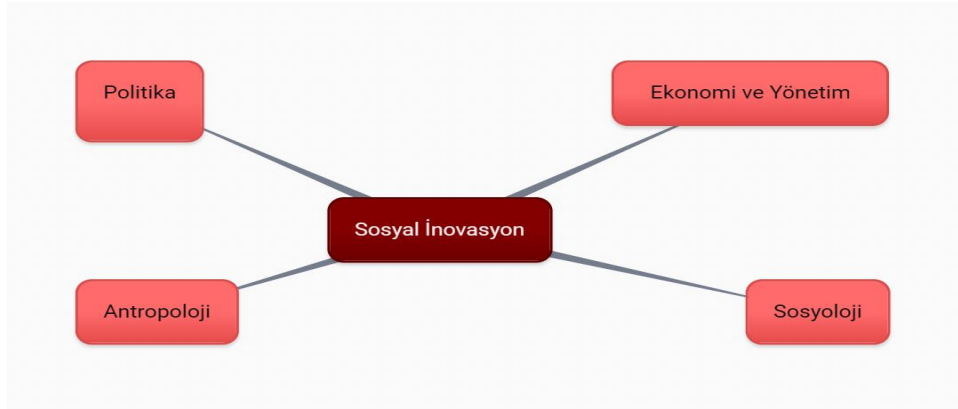

Kaynak: (Kaya, 2025)

Sosyal inovasyon kavramı, makalede turizm ve bölgesel kalkınma gibi alanlarla ilişkilendirilebilecek bir çerçevede ele alınmıştır. Sosyal inovasyonun ekonomik, sosyal ve çevresel sorunları çözme amacı, turizmin sürdürülebilirlik ve yerel kalkınma hedefleriyle doğrudan örtüşmektedir. Bu makale de sosyal inovasyonun, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, kamu ve uluslararası kuruluşlar gibi aktörlerle iş birliğini nasıl teşvik edebileceğini incelemektedir. Turizm, doğal kaynakların korunmasından kültürel mirasın sürdürülebilirliğine kadar birçok sosyal sorunun çözümünde inovatif yaklaşımlara ihtiyaç duyar. Makalenin sosyal inovasyon süreçlerini ele alması, bu tür yeniliklerin turizm sektörü uygulamalarında kullanılabilirliği açısından değerli bilgiler sunar. Yazarların akademik geçmişleri, teorik modeller geliştirme ve farklı bilimsel yaklaşımları bir araya getirme konusunda yetkin olduklarını göstermektedir. Bu makale de sosyal inovasyon kavramını sistematik bir şekilde teorileştirerek sosyal bilimler literatürüne katkıda bulunmaktadır.

Social Innovation – A Case Study adlı çalışma Agnieszka Czerwińska-LUBSZCZYK ve Dominika Jagoda-SOBALAK (2024) tarafından hazırlanmıştır. Makale içerisinde sosyal inovasyon kavramı, toplumsal sorunlara çözüm bulma süreçlerinde kullanılan yenilikçi yöntemler, araçlar ve yaklaşımlar olarak tanımlanmıştır. Kavram, sosyal ve ekonomik hedefleri birleştirerek toplumun yaşam kalitesini artırmayı amaçlamaktadır. Özellikle üçüncü sektör organizasyonlarının ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik sağlama çabalarına odaklanarak, bir sivil toplum kuruluşunun yaşlı bireylerle gençler arasında empati ve anlayış geliştirmek için uyguladığı yenilikçi bir projeyi örnek göstermektedir. Çalışma, sosyal inovasyonun toplumun yaşam kalitesini artıran ve ekonomik çeşitlilik sağlayan bir araç olarak önemini vurgulamaktadır.

Şekil 7. Social Innovation- A Case Study Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

Yukarıdaki makalede sosyal inovasyon, özellikle yönetim bilimleri ve sosyal girişimcilik bağlamında incelenmiştir. Czerwińska ve Jagoda'nın uzmanlık alanlarındaki deneyimi, çalışmanın sosyal girişimcilik, organizasyon yönetimi ve sosyal inovasyonun uygulanması üzerine odaklanmasında doğrudan bir etkide bulunmuştur. Özellikle üçüncü sektör ve sivil toplum kuruluşlarının ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliği üzerine yapılan vurgular, yazarların yönetim bilimleri konusundaki uzmanlığını yansıtmaktadır. Sosyal inovasyon, makalede sürdürülebilir kalkınma ile ilişkilendirilmiştir. Yazarların bu alandaki uzmanlığı, çalışmada sosyal inovasyonların çevresel, ekonomik ve toplumsal etkilerini ele alırken metodolojik derinlik sağlamıştır. Ayrıca, organizasyonel değişim süreçlerine ilişkin vurgular, yazarların sürdürülebilirlik konularındaki uzmanlığı ile örtüşmektedir.

Exploring The Boundaries and Redefining the Parameters of Social Innovation: Towards A Comprehensive Abbreviation and Conceptual Framework adlı makale Hamza IFTIKHAR, Rana Sakandar HAYAT, Sumera IQBAL, Umul MEENA, Isha KAMPOOWALE, & Rizwan Munawar RANA (2022) tarafından hazırlanmıştır. Bu makale, sosyal inovasyonun sınırlarını ve parametrelerini yeniden tanımlayarak toplumsal sorunlara yenilikçi, sürdürülebilir ve kapsayıcı çözümler geliştirme sürecini incelemektedir. Disiplinlerarası bir yaklaşım benimseyerek, sosyal inovasyonu psikoloji, sosyoloji, ekonomi ve çevre bilimleri gibi farklı alanlarla ilişkilendirmektedir. Bu süreçte çok paydaşlı katılımın, yenilikçi finansman modellerinin ve yerel bağlamın önemine işaret etmektedir. Sonuç olarak, sosyal inovasyonun teorik temellerini güçlendirmek ve pratikteki etkisini artırmak için politika önerileri ve uygulama stratejileri sunmaktadır.

Şekil 8. Exploring the Boundaries and Redefining the Parameters of Social Innovation: Towards a Comprehensive Abbreviation and Conceptual Framework Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

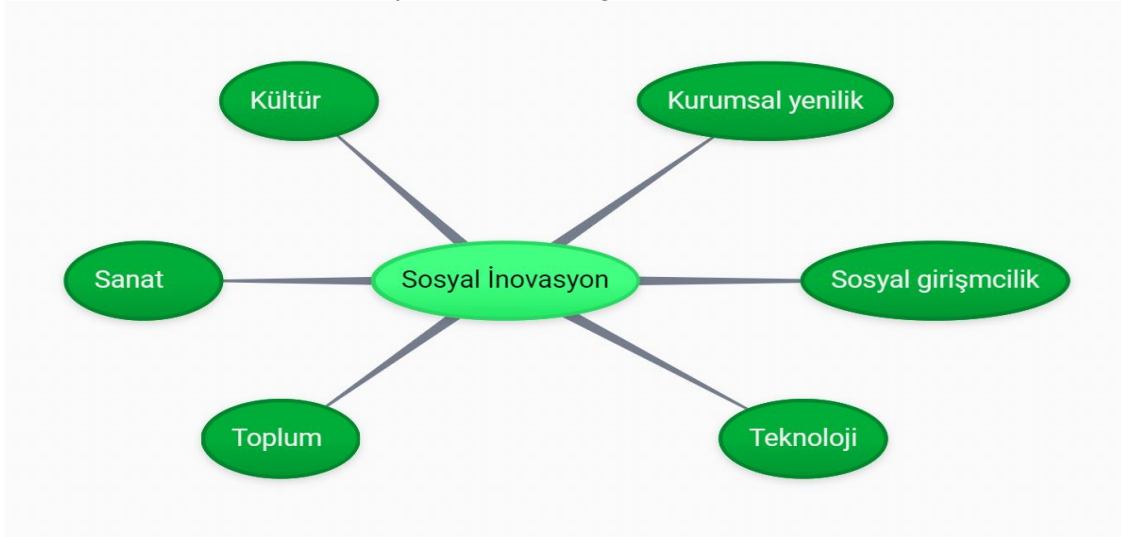
Yukarıdaki makale, sosyal inovasyonu ekonomik, çevresel, teknolojik ve yönetsel açılardan ele almakta; bu da yazarın bilim ve inovasyon politikaları bağlamındaki çalışmalarıyla uyumlu bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Sosyal inovasyon politikalarının çerçevesini ve uygulama stratejilerini analiz etmesi, yazarın doktora çalışmalarıyla doğrudan bağlantılıdır. Çalışmada, sosyal inovasyonun Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 'ne (SKH) katkısı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yazarın akademik odağı, sürdürülebilir kalkınma perspektifinden sosyal ve teknolojik yeniliklerin etkilerini incelemek olduğu için bu ilişki oldukça anlamlıdır.

Makalenin yazarları Hamza Ifkhtar ve diğerleri, sosyal inovasyonu psikoloji, sosyoloji, ekonomi ve çevre bilimleri gibi disiplinler arası bir perspektifte ele almıştır. Bu yaklaşım, yazarın bilim ve teknoloji politikalarının toplumsal uygulamalarla kesişimine odaklanan akademik yönelimi ile benzeşmektedir. Makalede, sosyal inovasyon projelerinin teori ve pratikteki uygulanışını bir araya getiren yöntemler tartışılmaktadır. Bu, yazarın politika çalışmaları ve gerçek dünyadaki etkileri arasındaki bağlantıyı araştırma eğilimiyle uyumludur. Makalenin yazarlarının uzmanlık alanları, sosyal inovasyon ve sürdürülebilir kalkınma bağlamında bilim ve teknoloji politikalarını analiz etmek üzerine yoğunlaşmıştır (LinkedIn, t.y.). Bu makale, bu uzmanlık alanını genişleten bir araştırma niteliği taşımakta ve hem teorik çerçeve geliştirme hem de pratik uygulama perspektiflerinden bu ilişkiyi desteklemektedir. Yazarın uzmanlık alanı, makaleyi hem güçlü bir akademik zemin üzerine oturtmuş hem de pratik önerilerle politika yapıcılara hitap edecek şekilde şekillendirmiştir.

Shifting the paradigm: A critical review of social innovation literature adlı çalışma Amy Phillips, Rosalie LUO ve Joel Wendland-LIU (2023) tarafından kaleme alınmıştır. Bu çalışma sosyal inovasyon literatürünü son on yılın (2012-2022) araştırmalarını inceleyerek eleştirel bir perspektiften analiz eder. Sosyal inovasyonun farklı paradigmlar (araçsal, güçlü ve demokratik) çerçevesinde nasıl tanımlandığını ve bu paradigmların dil kullanımı, coğrafya

ve toplumsal bağlamlarla nasıl şekillendiğini tartışır. Ayrıca, sosyal inovasyonun sanat, kültür ve sosyal girişimcilik gibi alanlarla kesişimlerini vurgulayarak, bu alanlardaki uygulamaların toplumsal dönüşümdeki rolünü incelemektedir.

Şekil 9. Shifting the Paradigm: A Critical Review of Social Innovation Literature Makalesinde Sosyal İnovasyonun Kullanıldığı Bilimsel Alanlar

Kaynak: (Kaya, 2025)

Amy Phillips ve Joel Wendland-LIU, Grand VALLEY State Üniversitesi'nde Sosyal İnovasyon Programı'nda görev yapmaktadır (Researchgate, t.y.). Yazarların akademik geçmişleri ve kurumları, sosyal inovasyon, sosyal girişimcilik ve işletme stratejileri gibi alanlarda uzmanlaşmış olduklarını göstermektedir. Özellikle sosyal yeniliklerin toplumsal ve ekonomik etkileri konusunda odaklanmaktadır.

Yukarıdaki makale, sosyal inovasyon literatürünü eleştirel bir bakış açısıyla incelemektedir. Özellikle dil kullanımı, coğrafi bağlam ve paradigmlar gibi unsurlar üzerinde durmaktadır. Bu yaklaşım, yazarların sosyal inovasyonun teori ve uygulamasını derinlemesine anlama becerilerine dayanmaktadır. Sosyal inovasyon araştırmalarının dil kullanımı ve coğrafi çeşitlilik bağlamında incelenmesi, yazarların disiplinlerarası bir perspektife sahip olduğunu ve farklı sosyal bağlamları analiz edebilme kapasitesini yansıtmaktadır. Sosyal girişimcilik ve inovasyonun işletme temelli yaklaşımlarını eleştirirken yazarların işletme alanındaki uzmanlıklarından yararlandığını göstermektedir. Özellikle LIU'nun işletme geçmişi (Grand Valley State University, t.y.), analizlere derinlik kazandırmaktadır. Sosyal inovasyonun sanat ve kültür bağlamındaki uygulamalarını vurgulayan bölümler, multidisipliner bir yaklaşımı ortaya koymaktadır. Bu, yazarların sosyal inovasyonu yalnızca ekonomik değil, kültürel ve toplumsal bir perspektiften de değerlendirdiğini göstermektedir (Phillips vd., 2023, s. 53).

Sonuç olarak, yazarların uzmanlıkları, makalenin ele aldığı sosyal inovasyonun teorik çerçevesini oluşturmada ve çeşitli bağlamlara uygulanabilirliğini analiz etmede belirgin bir katkı sağlamıştır. Bu hem akademik bilgi birikimi hem de uygulama temelli bir perspektif sunduklarını göstermektedir.

SONUÇ

Bilginin üretimi, organizasyonu ve disiplinlerarasılık, modern dünyada bireylerin, organizasyonların ve toplumların karşılaştığı karmaşık sorunlara yanıt vermede temel birer araç haline gelmiştir. İnsanlığın bilgiyle olan ilişkisi tarih boyunca evrim geçirmiş; Aydınlanma Çağı ve Sanayi Devrimi gibi önemli dönüm noktaları, bilginin sınanabilir, geliştirilebilir ve stratejik bir kaynak olarak ele alınmasını sağlamıştır. Bugün, teknolojik yeniliklerin de etkisiyle bilginin üretimi ve paylaşımı hız kazanmış, bu süreçte disiplinlerarası yaklaşımlar daha da önem kazanmıştır.

Bilginin organizasyonu, bireysel ve toplumsal düzeyde öğrenmenin bir yaşam biçimi haline geldiği, teknolojik ve küresel değişimlerin yön verdiği bir dönemi temsil etmektedir. Bu süreçte bilginin mimarisi, yönetim sistemleri ve organizasyon yöntemleri kritik bir rol oynamaktadır. Bilgi, sınıflandırma, indeksleme ve veri tabanı oluşturma gibi yapılar aracılığıyla daha erişilebilir ve işlevsel hale gelmektedir. Ancak bu süreç, yalnızca teknik bir düzenlemenin ötesinde, bilginin farklı disiplinlerin yöntem ve kavramlarıyla bütünleştiği dinamik bir yapı sunmaktadır. Bu bütünleşme, bilginin etkin kullanılmasını ve yeni perspektiflerin geliştirilmesini sağlamaktadır.

Disiplinlerarasılık, bilgi organizasyonunda temel bir yardımcı unsur olarak öne çıkmaktadır. Farklı disiplinlerin bilgi, yöntem ve kavramlarının bir araya getirilmesi, bireylerin ve araştırmacıların karmaşık sorunlara daha yenilikçi ve kapsamlı çözümler geliştirmesine olanak tanımaktadır. Sosyal inovasyon bu bağlamda disiplinlerarası yaklaşımın önemini daha da artırmıştır. Sosyal inovasyon, disiplin sınırlarının bulanıklaşmasını teşvik ederek, iş birliğine dayalı çözümler geliştirilmesine olanak tanımakta ve özellikle küresel zorluklarla mücadelede önemli bir araç olarak görülmektedir. Eğitim, mühendislik ve sosyal bilimler gibi alanlarda sosyal inovasyon, bilgi entegrasyonu ve kolektif öğrenme süreçlerini güçlendiren bir katalizör görevi üstlenmiştir.

Disiplinlerarası iş birliği süreçleri zorlukları da beraberinde getirmektedir. Farklı epistemolojik geçmişler, öncelikler ve kültürel farklılıklar bu iş birliklerinde önemli engeller oluşturabilir. Bu engellerin aşılmasında etkili iletişim kanalları oluşturmak, karşılıklı saygı ve anlayış kültürünü teşvik etmek kritik öneme sahiptir. Aynı zamanda, disiplinlerarası yaklaşımlar sadece mevcut bilgiyi birleştirmekle kalmaz; bu yaklaşımlar, bireylerin geleneksel sınırların ötesinde düşünmesini, yeni yöntemler keşfetmesini ve çığır açıcı keşifler gerçekleştirmesini teşvik eder.

Çalışmada analiz için ele alınan akademik çalışmalarda; sosyal inovasyonun birçok disiplin tarafından kullanıldığı görülmektedir. Ulusal ve uluslararası alanda yapılan çalışmalarda sosyal inovasyon birleştirici bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Nitekim incelenen çalışmalarda sosyal inovasyon, toplumsal dayanışmayı güçlendiren ve kapitalist bireycilik anlayışına alternatif sunan, sürdürülebilir ve yenilikçi çözümler geliştiren bir süreçtir. Farklı yazarların uzmanlık alanları, sosyal inovasyonun sosyolojik, ekonomik ve kamu yönetimi boyutlarını teorik ve pratik açıdan ele alarak zenginlik katmıştır. Türkiye’de sosyal inovasyonun farkındalığı sınırlıdır ve daha çok Avrupa Birliği süreçleriyle görünür hale gelmiş olup, kamu politikalarına entegrasyonu ve sürdürülebilir bir ekosistem oluşturulması gereklidir. İç göç ve sosyal inovasyon arasındaki ilişki, mekânsal dinamikler

üzerinden analiz edilmiş ve inovasyonun sosyal ve ekonomik sorunların çözümündeki rolü vurgulanmıştır.

Sosyal inovasyon, toplumsal sorunlara yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler sunarak ekonomik, sosyal ve çevresel hedefleri birleştiren bir yaklaşım olarak ele alınmıştır. Farklı yazarların akademik uzmanlıkları, sosyal inovasyonun turizm, sürdürülebilir kalkınma, yönetim bilimleri ve sosyal girişimcilik gibi alanlarla ilişkilendirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Sosyal inovasyon, çok paydaşlı iş birliği, yenilikçi finansman modelleri ve yerel bağlamların dikkate alınmasıyla daha etkili hale gelmekte; bu durum özellikle üçüncü sektör ve sivil toplum kuruluşlarının rolünü öne çıkarmaktadır. Çalışmalar, sosyal inovasyonun teori ve pratikteki uygulamalarını birleştirerek, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkısını ve toplumsal dönüşümdeki rolünü detaylı bir şekilde incelemiştir. Sosyal inovasyon literatürü, coğrafi ve kültürel bağlamlar, sanat, kültür ve sosyal girişimcilik perspektiflerinden ele alınarak eleştirel ve multidisipliner bir çerçevede değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada analiz edilen sekiz akademik yayın, sosyal inovasyon kavramının her disiplinde farklı bağlamlarda ele alındığını göstermektedir. Yazarların uzmanlık alanları ile sosyal inovasyon arasındaki ilişki incelendiğinde; sosyoloji, kamu yönetimi, iktisat, yönetim bilimleri, çevre bilimleri ve sosyal hizmet gibi alanlarda sosyal inovasyonun farklı anlamlarla tanımlandığı görülmektedir. Bu durum, sosyal inovasyonun disiplinlerarası geçişkenliği kolaylaştıran bir kavram olduğunu ortaya koymaktadır.

Örneğin, sosyal hizmet ve kalkınma perspektifinden bakan çalışmalar sosyal inovasyonu sosyal sorunlara çözüm aracı olarak tanımlarken; kamu politikası temelli analizlerde sosyal inovasyonun yönetim, katılım ve kamu değeri üretimiyle olan ilişkisi ön plana çıkmaktadır. Sosyolojik perspektifte ise sosyal inovasyonun toplumsal dayanışma ve iş birliğini teşvik eden bir araç olarak tanımlandığı görülmektedir. Bu çeşitlilik, sosyal inovasyonun disiplinler arasında ortak bir dil oluşturma potansiyeline sahip olduğunu ve bilgi üretiminde sınırları bulanıklaştırdığını ortaya koymaktadır. Sosyal inovasyon; bilgi üretimini disiplinler arasında dolaşıma sokan, disiplinlerin sınırlarını şeffaflaştıran ve karmaşık toplumsal sorunlara çok katmanlı çözümler üretmeyi mümkün kılan bir yapıya sahiptir.

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda sosyal inovasyonun hem kuramsal hem de pratik düzlemde yaygınlaştırılması için adımlar atılmalıdır. Kamu kurumlarında, sosyal inovasyonu teşvik eden disiplinlerarası proje destek mekanizmaları oluşturulabilir. Özellikle yerel yönetimler, sosyal girişimcilik ve inovasyon merkezleriyle iş birliği içinde pilot projeler geliştirmelidir. Üniversiteler ve araştırma kurumlarında, sosyal inovasyonu teşvik eden müfredatlar ve disiplinlerarası araştırma grupları kurulabilir. Farklı fakültelerin iş birliğiyle yürütülecek sosyal inovasyon atölyeleri, hem öğrenciler hem de akademisyenler için ortak öğrenme alanları oluşturacaktır. Sivil toplum kuruluşları özelinde, toplum temelli sosyal inovasyon pratiklerini destekleyerek dezavantajlı gruplara yönelik kreatif iş modelleri geliştirilmelidir. Ayrıca sosyal inovasyon konusunun politik açıdan güçlendirilmesi adına, sosyal inovasyonu destekleyen mevzuat altyapısı güçlendirilmelidir. Sosyal etki odaklı kamu harcamalarını artırarak uzun vadeli çözümler finanse edilmelidir. Ayrıca sosyal inovasyonun sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle entegrasyonunu sağlayacak ulusal strateji belgeleri hazırlanmalıdır.

Sonuç olarak, bilgi organizasyonu ve disiplinlerarasılık, modern akademik dünyada ve pratik yaşamda birbirini tamamlayan iki güçlü kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kavramların bir araya getirilmesi, karmaşık sorunlara yönelik yaratıcı ve etkili çözümler sunarken, aynı zamanda bireylerin bilgiye erişimini ve kullanımını kolaylaştırmaktadır. Sosyal inovasyonun bu süreçlere katkısı, disiplin sınırlarını aşarak toplumsal sorunlara yönelik iş birliğine dayalı yaklaşımlar geliştirilmesine olanak tanımaktadır. Gelecekte, bilginin organizasyonu ve disiplinlerarasılık alanlarında yapılacak daha fazla araştırma ve uygulama hem akademik hem de toplumsal fayda açısından büyük katkılar sağlayacaktır. Bu bağlamda, disiplinlerarası iş birliğini teşvik eden ve bilgi organizasyonuna odaklanan çalışmalar, sürdürülebilir çözümlerin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaya devam edecektir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma, bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun şekilde referanslandırılmış, araştırma verilerinin doğruluğu ve güvenilirliği titizlikle sağlanmıştır. Çalışma sırasında etik ihlallere (intihal, sahtecilik, çarpıtma vb.) yer verilmemiş olup, tüm aşamalarda şeffaflık ve etik sorumluluk gözetilmiştir. Bu bağlamda, etik kurul onayı gerektiren bir durum söz konusu olmadığından ayrıca bir izin alınmamıştır.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu makale, tüm süreçleriyle tek yazar tarafından hazırlanmıştır. Araştırma konusu belirleme, literatür taraması, veri toplama ve analiz, sonuçların değerlendirilmesi, makalenin yazımı ve düzenlenmesi gibi tüm aşamalar yazarın bireysel katkısıyla gerçekleştirilmiştir. Makale hazırlanırken başka bir kişi ya da kuruluştan yazım, analiz veya danışmanlık desteği alınmamıştır.

Etik Kurul İzni

Bu makalede etik kurul iznine gerek yoktur. Etik kurul kararı gerekmediğine ilişkin ıslak imzalı onam formu sistem üzerindeki makale süreci dosyalarında yer almaktadır.

Çıkar Beyanı

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir.

KAYNAKÇA

Ateş, M. (2019). Türkiye’de sosyal inovasyon ve kamu kurumlarında sosyal inovasyonun bilinirliği. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 1-22.

Ateş, M. (t.y.). Muradiye Ateş, Hacı Bayram Veli Üniversitesi akademik veri yönetim sistemi. <https://avesis.hacibayram.edu.tr/muradiye.ates> adresinden 15 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.

Bekkers, V., Edelenbos, J., Nederhand, J., Steijn, B., Tummers, L., ve Voorberg, W. (2014). The social innovation perspective in the public sector: Co-creation, self-organization and meta-governance. In J. Edelenbos, V. Bekkers, and B. Steijn (Eds.), *Innovation in the public sector: Linking capacity and leadership* (s. 223–250) içinde. Palgrave Macmillan.

- Buccola, S. T. (2023). Interdisciplinarity in knowledge management. F. P. G. Márquez ve R. V. S. Loja (Ed.), *From theory of knowledge management to practice* (s. 1-14) içinde. IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.1002289>
- Czerwińska, A. ve Jagoda, D. (2024). Social innovation a case study. *Scientific Papers of Silesian University of Technology Organization and Management Series*, 191, 103-116. <http://doi.org/10.29119/1641-3466.2024.191.7>
- Earnshaw, R. A. (2020). Interdisciplinary research and development—opportunities and challenges. S. Liggett, P. Excell, D. Thalmann ve R. A. Earnshaw (Ed.), *Technology, design and the arts* içinde (s. 373-387). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-42097-0_20
- Erasmus University Rotterdam. (t.y.). People. <https://www.eur.nl/en/people> adresinden 15 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Etimolojiturkce. (t.y.). İnovasyon kavramının etimolojik kökeni. <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/innovasyon> adresinden 19 Temmuz 2024 tarihinde alınmıştır.
- Garip, S. (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Grand Valley State University. (t.y.). Joel Wendland-Liu. <https://www.gvsu.edu/int/joel-wendland-liu-34.htm> adresinden 15 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Gülmez, M., Oğuz, S. ve Yalçıntaş, D. (2020). Sosyal inovasyon alanındaki yayınların görsel haritalama yöntemiyle bibliyometrik analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(Ek), 90-101. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.727490>
- Iftikhar, H., Hayat, R. S., Iqbal, S., Meena, U., Kampoowale, I., ve Rana, R. M. (2022). Exploring the boundaries and redefining the parameters of social innovation: Towards a comprehensive abbreviation and conceptual framework. *Kurdish Studies*, 10(1), 102–111. <https://doi.org/10.53555/ks.v10i1.3293>
- Jo, B. ve Sally, M. (2023). Cross-sector collaboration for social innovation. Howald, J. Kaletka, C. (Ed.), *Encyclopedia of Social Innovation* (s. 154-158) içinde. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781800373358.ch27>
- Köleoğlu, Y., Seyyar, A. ve Aysoy, M. (2022). Durkheim'in toplumsal dayanışma teorisi ile günümüz sosyal inovasyon girişimleri arasındaki ilişki: Topluluk destekli tarımsal kooperatifler örneği. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 11(30), 175-195.
- LinkedIn. (t.y.). Hamza Iftikhar. <https://www.linkedin.com/in/mhifkhar/?originalSubdomain=pk> adresinden 9 Mayıs 2025 tarihinde alınmıştır.
- Özmete, E. ve Akgül-Gök, F. (2015). Sürdürülebilir kalkınma için sosyal inovasyon ve sosyal hizmet ilişkisinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 26(2), 127-143.

- Philips, A., Rosalie, L. ve Wendlan-Liu, J. (2023). Shifting the paradigm: A critical review of social innovation literature. *International Journal of Innovation Studies*, 8, 45-58. <https://doi.org/10.1016/j.ijis.2023.08.003>
- ResearchGate. (t.y.). ResearchGate. <https://www.researchgate.net/profile/Amy-Phillips-38> adresinden 9 Mayıs 2025 tarihinde alınmıştır.
- Rhule, E. ve Allotey, P. (2020). Researching social innovation: Is the tail wagging the dog?. *Infectious Diseases of Poverty*, 9(1), 1-5. <https://doi.org/10.1186/s40249-019-0616-7>
- Ridley, M. (2022). *İnovasyonun kısa tarihi* (1.Basım). (E. İ. Doğramacı, Çev.). Alfa Yayınları. (Orjinal eserin basım tarihi 2020).
- Shier, M. L. ve Handy, F. (2020). Leadership in nonprofits: Social innovations and blurring boundaries. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations (Voluntas)*, 31, 333-344.
- Stanford Business. (t.y.). What is social innovation? <https://www.gsb.stanford.edu/experience/about/centers-institutes/csi/defining-social-innovation> adresinden 29 Ağustos 2024 tarihinde alınmıştır.
- Stefano, D. F. (2013). The Loccioni model of “responsible enterprise” territory, culture and social innovation. L. Marchegiani (Ed.), *Proceedings of the international conference on sustainable cultural heritage management societies, institutions and networks* (s. 329-337) içinde. ARACNE.
- Straub, R. P. ve Ehmke, T. (2021). A person-centered approach for analyzing multidimensional integration in collaboration between educational researchers and practitioners. *Frontiers in Education*, 6, 1-13. <https://doi.org/10.3389/educ.2021.492608>
- Terzioğlu, M. K., Yücel, M. A., ve Gençler, A. (2021). Sosyal inovasyon ve artımsal inovasyon çerçevesinde iç-göç olgusunun dinamik mekânsal etkileşimi. *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 11(1), 69-94.
- Thorleuchter, D. ve Poel, D. V. (2016). Identification of interdisciplinary ideas. *Information Processing and Management*, 52(6), 1074-1085.
- Thornton, R. ve Bell, K. (2015). The interdisciplinary nature of stem SOS. A. Sahin (Ed.), *A practice-based model of STEM teaching* (s. 95-109) içinde. Sense Publishers.
- Topsakal, Y. ve Yüzbaşıoğlu, N. (2017). Sosyal inovasyon kavramsal model önerisi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(3), 566-576.
- Ünal, Y. (2009). Bilgi toplumunun tarihçesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 5, 123-144.
- Wooley, J. C. (2006). Interdisciplinary innovation in international initiatives. C. Priami, L. Cardelli, S. Emmott (Ed.), *Transactions on computational systems biology IV* (s. 14-37) içinde. Springer.
- Zi-qi, J., Hua, J. ve Xiao-hong, W. (2011). A model of interdisciplinary research based on the double knowledge innovation view. *2011 International Conference on Management Science and Engineering 18th Annual Conference Proceedings*, 147-152.

EXTENDED ABSTRACT

This study investigates the transformative role of social innovation in blurring disciplinary boundaries and fostering collaboration across diverse domains of knowledge. In the 21st century, where information has become the cornerstone of productivity and connectivity, the organization and utilization of knowledge have undergone profound changes. However, these transformations are often impeded by significant challenges, particularly in the consistent and effective articulation of ideas. Social innovation emerges as a strategic approach to overcome such obstacles, functioning as an intermediary mechanism that enhances the efficiency of knowledge production across disciplines. In this regard, social innovation enriches interdisciplinary collaboration while simultaneously advancing the quality and scope of knowledge generation.

A historical examination of the term *social innovation* reveals its pivotal role in societal advancement. Derived from the Latin *innovare*, meaning 'to renew,' innovation was initially conceptualized as a means to support economic and social solidarity. Over time, however, it has evolved into a central component in the organization and governance of knowledge. This evolution underscores the pressing need for sustainable approaches that respond to human needs while preserving ecological integrity. Social innovation exemplifies the capacity of interdisciplinary collaboration to generate viable solutions to complex societal challenges. It offers a platform where various disciplines converge to address shared problems and translate theoretical insights into practical applications.

In the 19th century, innovation was largely framed through an economically reductionist perspective. Its contemporary significance, however, became more pronounced in Silicon Valley, where innovation demonstrated its potential in commercializing and scaling knowledge. The development of social innovation has been significantly shaped by the contributions of Stanford University, whose Center for Social Innovation has played a critical role in ensuring that research-based initiatives are both impactful and meaningful. This, in turn, has contributed to the emergence of a new paradigm—one that encourages the convergence of disciplinary perspectives while emphasizing the importance of transparency and openness in pursuing collective goals. This study examines whether the increasing interdisciplinarity facilitated by social innovation compromises the conceptual integrity of individual disciplines. This question is addressed through a content analysis of eight scholarly publications authored by academics from diverse disciplinary backgrounds.

The findings indicate that social innovation functions as a catalyst for interdisciplinary cooperation while preserving the semantic frameworks unique to each discipline. Rather than diluting disciplinary identities, social innovation facilitates the exchange of knowledge and fortifies bridges between academic fields, acknowledging the distinct values and methodological characteristics of each. Consequently, disciplines adapt their boundaries to cultivate shared understanding and mutual benefit. For instance, researchers from sociology and economics find common ground in addressing issues such as social cohesion and economic inequality. The sociological analysis of social structures and dynamics, combined with the economic focus on resource distribution, enables the formulation of more sustainable and effective solutions within the framework of social innovation. Similarly, innovations in public sector governance and service delivery highlight the importance of collaborative

problem-solving, enabling governments to adopt more transparent, accountable, and participatory approaches.

The methodology employed in this study highlights the utility of content analysis as a quantitative research technique. By examining recurring concepts across academic literature, the intersections between researchers' disciplinary expertise and their perspectives on social innovation are illuminated. Content analysis not only facilitates the identification of these intersections but also provides insight into the diverse applications of social innovation across disciplines and the societal implications thereof. These points of intersection reflect both the versatility of social innovation and its adaptability across various academic and practical contexts. The interdisciplinary synergies uncovered through this process have revealed previously overlooked issues or solutions, resulting in more comprehensive and innovative research outcomes.

The contribution of social innovation to addressing societal challenges is particularly evident in its interdisciplinary applications. Insights from psychology, sociology, economics, and environmental science are integrated to develop inclusive and sustainable responses. Examples such as innovative educational initiatives, community-based agricultural cooperatives, and public sector reforms underscore the potential of interdisciplinary synergies. These initiatives not only aim to enhance social welfare but also promote environmental and cultural sustainability. For instance, social innovation in agricultural cooperatives has successfully combined local community empowerment with environmental conservation and economic development.

Despite its transformative potential, interdisciplinary collaboration within the context of social innovation faces several challenges. Chief among these is the reconciliation of differing epistemological frameworks and cultural paradigms. Each discipline maintains its own norms and methods of knowledge production, which can complicate collaboration. Overcoming these challenges requires effective communication, mutual respect, and flexible methodologies. Leadership and coordination also play critical roles in ensuring successful interdisciplinary engagement. This study emphasizes that such collaboration not only enriches scholarly output but also fosters the emergence of innovative approaches and perspectives. In this sense, social innovation promotes interdisciplinary thinking, serving as a vital mechanism for transcending traditional academic boundaries and facilitating the generation of novel solutions.

In conclusion, social innovation emerges as a cohesive force that transcends disciplinary divisions. As it addresses complex global issues, it plays a crucial role in fostering shared understanding, building partnerships, and encouraging creative problem-solving. This study advocates for continued investigation into the potential of social innovation to strengthen interdisciplinary cooperation and enhance the organization of knowledge, thereby contributing to sustainable development and societal advancement. This process not only expands the boundaries of academic inquiry but also enables a more holistic approach to the fundamental challenges faced by societies, contributing to the construction of a more just and sustainable future.